

Maribor 2012, Evropska prestolnica kulture 2012, partnersko mesto Murska Sobota

Leto Evropske prestolnice kulture Maribor 2012 se je v partnerskem mestu Murska Sobota formalno začelo s slavnostno otvoritvijo v soboto 4. Februarja 2012 v Gledališču Park. Slavnostne otvoritvene slovesnosti, ki sta jo pripravila Zavod za kulturo, turizem in šport in Mestna občina Murska Sobota v režiji Duše Škof, so se udeležili tudi predstavniki vseh partnerskih mest in Maribora 2012. Zbrane sta nagovorila Mitja Čander, programski direktor Maribora 2012 in župan Anton Štihec. Slavnostna otvoritev je predstavila v video portretih koprodukcijske projekte partnerskega mesta Murska Sobota ter video portrete zaukročila z glasbo Simboličnega orkestra. Posebno čast ob kulturnem prazniku je otvoritvena slovesnost namenila nagrajencem Mestne občine Murska Sobota ob kulturnem prazniku in sicer nagrado za vrhunske dosežke na področju kulture je prejel Feri Lainšček, plaketo za pomembne dosežke Metod Žunec, priznanja za uspešno delo in prispevek k razvoju kulturnih dejavnosti v občini pa sta prejela Ernest Bransberger in Dušan Cigüt.

V letu 2012 se bo na ravni koprodukcijskih projektov odvijalo 20 projektov. Od oktobra lanskega leta že poteka v Pomurske muzeju v Murski Soboti razstava **Tō mo – slovanska poselitev Prekmurja**, ki na ogled postavlja med leti 2000 in 2002 odkrite ostanke zgodneslovanske poselitve iz druge polovice 6. stoletja, ki so bili pri arheoloških izkopavanjih izkopani na poljih južno od Murske Sobote. Zavod Sončnica je posnel dokumentarni film **Radgona 1991 - osamosvojitvena vojna v Pomurju**, ki nas popelje v čas osamosvojitvene vojne ter predloži nova dejstva, spoznanja, pričevanja in do sedaj še ne videne posnetke. Premiera dokumentarnega filma bo 17. Februarja v Gledališču Park v Murski Soboti. Organizatorji obljublajo ponovitev predvajanja dokumentarnega filma junija.

Marec se bo pričel z medgeneracijskimi delavnicami **Generacije**, ki jih pripravlja Zavod Flota. 7. marca naj bi bil začetek delavnic, ki bodo potekale občasno v dogovoru z udeleženci do festivala Front@. Delavnice so brezplačne. Udeleženci bodo nastopali na otvoritveni slovesnosti festivala Front@ 24. avgusta 2012. Zainteresirani lahko več informacij dobijo na Zavodu Flota. Projekt **Novi gledališki izzivi** v produkciji Zavoda za turizem, kulturo in šport nam bo v našo sredino pripeljal gledališko produkcijo, ki sicer nebi zašla na naše odre. Projekt išče najkakovostnejše gledališke predstave, ki ponujajo presežek v vsaj enem segmentu gledališkega dogodka in s tem odpirajo nove gledališke horizonte, kot so vrhunske igralske kreacije in prodorne in lucidne režiserske poetike.

Zadnji dan aprila se bomo seznanili s projektom **PREJK 12** v produkciji Zavoda DrMr, ki seznanja obiskovalce z umetniškim delom ljudi iz Prekmurja in ljudi iz Prekmurja z novimi dimenzijami uporabe prostora skozi prepletanje preteklosti in sedanjosti ter tradicije in sodobnih trendov. Hrbtenica dogodkov bo sodobna glasba oziroma glasbeni izrazi, ki bodo združevali tradicionalne prijeme popularne glasbe, okoliške zvočne podobe in sodobna glasbena orodja. Projekt bo potekal do sredine maja.

Pričakujemo lahko zelo pester maj, ki nam bo prinesel veliko raznovrstnih programov. Zavod Sončnica bo v našo sredino pripeljala projekt **Digitalna Klasika**, ki je glasbeni projekt skupine a la fetish. Dogodek Digitalna Klasika bo za vse glasbene sladokusce zagotovo nekaj posebnega, saj združuje klasično in elektronsko glasbo. Nastopali bodo mladi akademiki na klasičnih inštrumentih in mojstri mešalnih miz, z nekaterimi priznanimi gosti. Glasbeni del bodo nadgradili umetniški ambientalni plesalci, plesalca tanga in mične gospodične z vragolijami na drogovich. Maj ne bo namenjen zgolj mladim. Maj je tudi začetek za projekt **Moje mesto**, ki se bo začel z že tradicionalnim družinskim piknikom v soboškem parku in je namenjen najmlajšim. Projekt v produkciji Zavoda za kulturo,

turizem in šport obeta pester program za najmlajše pa tudi za malo starejše skozi celo pomlad in poletje.

Od leta 2010 sedaj že tradicionalno poteka Festival narečne književnosti Dialekta, ki ga pripravlja Založba Franc Franc. Festival povezuje ustvarjalce in poustvarjalce slovenske narečne besede ter strokovnjake, ki spremljajo njihovo dejavnost ne samo v Prekmurju, temveč v celotni Sloveniji in preko njenih meja. Maj zaokrožujemo s tradicionalnim Pacovim glasbenim majem. Pacov glasbeni maj ponuja pomurskemu prostoru vrhunska kulturna doživetja na področju klasične glasbe. V letu 2012 bo prvi del programa namenjen instrumentalnim mojstrskim delavnicam, ki se bodo odvijale po pomurskih glasbenih šolah. Drugi del festivalnega dogajanja zaokrožajo koncerti s številnimi uglednimi gosti.

Pestremu maju sledi s kulturnim programom zelo obogateno poletje. Junija pričakujemo otvoritev razstave Uf, industrija, ki v ospredje postavlja design tovarne Mura. Ob tem bo Pomurski muzej Murska Sobota predstavil tudi zbornik **Mura odprto**, ki bo predstavil Murino kulturno dediščino, kiparske umetnine, ki jih je Pomurski muzej Murska Sobota odkupil iz stečajne mase. Galerija Murska Sobota bo junija gostila **Zbirko iz Muzeja konkretne umetnosti Ingolstadt**. Razstava bo v enomesečnem gostovanju predstavila dela velikanov svetovne likovne umetnosti dvajsetega stoletja, Joseph Albers, Hans Arp, Max Bill, Victor Vasarely, Szizuko Yshikawa in drugi so ključni predstavniki dadaizma, konstruktivizma, pop arta, konkretne umetnosti in drugih sodobnih umetniških praks, katerih dela redko vidimo v Sloveniji. Prihajajo iz ene najpomembnejših zbirk v Evropo, zbirke konkretne umetnosti v Ingolstadt z zanimivo zgodovino.

Múza je bila v grški mitologiji ena od boginj umetnosti in znanosti. Vseh muz je bilo devet, njihov vodja pa je bil bog Apolon. Devet muz je dalo idejo za projekt **Sledi panonskih muz** likovni umetnici Ireni Brunec-Tébi iz Umetniškega društva Bronos. S postavitvijo prve muze umetnosti na Trgu kulture v letu 2012 se projekt praktično odpira. Prva muza, ki bo zaživela v središču Murske Sobote bo Erata, muza ljubezenske poezije. Junij zaključujejo **Soboški dnevi**, ki jih pripravlja Mestna občina Murska Sobota. Festival obeta nepozabne koncerte in dogodke za vse generacije, ki že tradicionalno privabijo veliko število obiskovalcev.

Konec junija napoveduje uvod v **Soboško poletje – glasbeno zrcalo sveta** v produkciji Zavoda za kulturo turizem in šport, ki poteka skozi cel julij in avgust. Soboško poletje ostaja zvesto koncem tedna, ko v našo sredo pripelje izvrstne glasbenike. Letos jih bo gostovalo iz celega sveta. Soboško poletje pa v letu Evropske prestolnice obljublja še nekaj presenečenj in dogodkov. Konec poletja, zadnje dni avgusta zavzamejo mesto plesalci, ki jih v mesto privabi Mednarodni plesni festival **Front@** sodobnega plesa. Front@ je prireditev, ki prinaša v naše mesto vrhunski mednarodni plesno-umetniški dogodek ter prispeva k uveljavitvi sodobnega plesa. Festival tudi letos gosti vrhunske plesne predstave skupin iz Avstrije, Hrvaške, Madžarske, Slovenije, Velike Britanije ter dogodek poveže z različnimi programi drugih institucij v Murski Soboti in tako popestri program.

Pomurski muzej Murska Sobota bo septembra odprl vrata projektu **Odkrito/zakrito**. Prvi del razstave v okviru projekta je potekal že leta 2011 po naslovom Čist moreš iz tega sveta. Projekt ponuja 6 različnih produktov in nekaj sub- produktov, ponuja široko sodelovanje inštitucij, strokovnjakov in različnih avtorjev in povezavo le teh s prebivalci mesta na prvem nivoju, ki bodo dejavno sooblikovali projekt in obiskovalci mesta, ki bodo komunikacijsko izkušnjo morda nesli dalje v neke nove oblike komuniciranja vsebin, tem, idej, dogodkov, ljudi. Predzadnji vikend v septembru se bodo na osrednjem slovenskem srečanju **Oko Besede**, v organizaciji Založbe Franc Franc, zbrali avtorji in založniki književnosti za mladino. Tematizirali bodo številna vprašanja s področja literarnega ustvarjanja in objavljanja. Slovesni vrhunec je podelitev Večernice, ugledne nagrade najboljšemu delu za mlade, ki je izšlo v letu 2012.

Jesen je namenjena likovni umetnosti. V **DLUPP – Društvu likovnih umetnikov Prekmurja in Prlekije** bodo umetniki Jože Denko, Ignac Meden in Mirko Rajnar pripravili instalacije ob cestah in na krožiščih. S to intervencijo v prostoru bomo Sobočanci dobili nove površine, namenjene ustvarjanju in umetnosti. Umetnost tako postane bližje človeku, saj umetnost vnaša v sodobna srečališča in križišča. Obeta se nam povsem nov pogled na krožišča in križišča s postavitvijo monumentalnih plastik in slikarskih objektov. Oktobra bo Galerila Murska Sobota gostovala še eno eminentno razstavo z naslovom **From page to Space**. Gre za razstavo velikih svetovnih imen likovne umetnosti, ki jo je zasnoval mednarodno uveljavljeni kustos Guy Schraenen. Epohalno bo zajemala umetnost dvajsetega stoletja od Marchela Duchampa do Damiena Hirsta. Predstavljeni bodo vsi najvidnejši predstavniki raznih slogov, ki so zaznamovali likovno zgodovino v razburljivem preteklem stoletju. Na ogled bo 100 del papirnatih skulptur.

Leto bomo zaključili s projektom **Murske balade in romance** v produkciji Društva Argo, ki se naslanjajo na tradicijo obmurske panonske glasbe in ljudske pesmi. Ta navdihuje slovenske glasbene in literarne ustvarjalce, da žlahtnijo in posodablajo to dragoceno tradicijo ter s tem skrbijo, da ne zamre. Nastalo bo štirinajst novih avtorskih skladb, ki bodo s svojo izpovedno močjo, emocionalno živostjo, značilnim melosom in poetičnostjo bogatile slovensko kulturno zakladnico. Občinstvo jim bo lahko prisluhnilo tudi na koncertih, ki bodo zaradi skrbno izbranih prizorišč v obmurskih krajih in seveda tudi drugje, zagotovo posebno in pristno doživetje.

Skozi celo leto pa že teče projekt **Sprehajališča za vračanje** v produkciji Založbe Franc Franc. Sprehajališča za vračanje je prvi slovenski roman v verzih avtorja Ferija Lainščka. Zgodba o prešuštvu in zločinu iz ljubosumja, v katero se vpletajo duhovi umrlih, lemurji in more, se odvija na tanki meji med nebom in zemljo, med dnevom in nočjo, budnostjo in sanjami, živimi in mrtvimi ter njihovimi duhovi, ki prehajajo iz enega v drug svet, iz onostranstva v tostranstvo in nazaj. Obsežna pesnitev obsega 39 poglavij, 93 spevov in 1854 verzov. Preko Evropske prestolnice kulture bo to eden od romanov, ki bo doživel prevod. Prevod bo svet murskih ravníc približal širšemu evropskemu kulturnem prostoru in omogočil njegovo promocijo tudi izven slovenskih meja.

Dogodke v Murski Soboti bodo popestrili mrežni projekti, kjer sodelujejo tudi domači ustvarjalci, kot so projekt **Harmonije** v lokalni produkciji JSKD M. Sobota, **Glasba brez meja** v lokalni produkciji Glasbene šole Murska Sobota, **Kultura na dlani** v lokalni produkciji TV AS, **Delavnice luksuz produkcije** v lokalni produkciji Zavoda Vista in **Uf, Industrija** v lokalni produkciji Pomurskega Muzeja Murska Sobota. Prav tako v mestu skozi celo leto pričakujemo gostovanja mrežnih in skupnih projektov, ki jih izvajajo različni izvajalci partnerskih mest.

Kratek pregled koprodukciskih projektov v letu 2012 s predvidenim časom izvedbe

PRODUCENT	NAZIV PROJEKTA	Čas izvedbe
Pomurski muzej Murska Sobota	TŪ MO – SLOVANSKA POSELITEV PREKMURJE	oktober 2011-maj
Zavod Sončnica	RADGONA 1991 - OSAMOSVOJITVENA VOJNA V POMURJU	februar , junij
Zavod Flota	FRONT@ - GENERACIJE – MEDGENERACIJSKE DELAVNICE	marec-avgust
Zavod za kulturo, turizem in šport	NOVI GLEDALIŠKI IZZIVI	marec-junij / september-december
Zavod Drmr	PREJK12	april-maj
Zavod Sončnica	DIGITALNA KLASIKA,	maj
Zavod za kulturo, turizem in šport	MOJE MESTO	maj-september
Založba Franc Franc	DIALEKTA	maj
Klub PAC	PAC-OV GLASBENI MAJ	maj
Pomurski muzej Murska Sobota	MURA ODPRTO	junij
Galerija Murska Sobota	ZBIRKA IZ MUZEJA KONKRETNE UMETNOSTI INGOLSTADT	junij-julij
MO Murska Sobota	SOBOŠKI DNEVI	junij
Umetniško društvo Bronos	SLEDI PANONSKIH MUZ	julij
Zavod za kulturo, turizem in šport	SOBOŠKO POLETJE	junij- avgust
Zavod Flota	FESTIVAL FRONT@	avgust
Pomurski muzej M. Sobota	ODKRITO/ZAKRITO	september
Založba Franc Franc	OKO BESEDE	september
DLUPP	DLUPP RAZSTAVNI PROGRAM	september – november
Galerija Murska Sobota	FROM PAGE TO SPACE / OD STRANI DO PROSTORA	oktober -- januar 2013
Društvo Argo	MURSKE BALADE IN ROMANCE	december

Mag. Mojca Breščak, koordinatorica partnerskega mesta Murska Sobota